

KSK-notat nr.: 30/2013 - Bakgrunn for vedtak

Søker/sak:	Bekk og Strøm AS/Søknad om bygging av Øvre Tverrelva kraftverk		
Fylke/kommune:	Troms/Nordreisa		
Ansvarlig:	Øystein Grundt	Sign.:	
Saksbehandler:	Helén N. Liebig-Larsen	Sign.:	
Dato:	25 JUN 2013		
Vår ref.:	NVE 200800901-83 ksk/hnll		
Sendes til:	Søker og alle som har uttalt seg til saken		

Søknad om tillatelse til Øvre Tverrelva i Nordreisa kommune, Troms fylke

Innhold

Sammendrag	1
Søknad	3
Høring og distriktsbehandling	4
Søkers kommentar til høringsuttalelsene.....	4
Tilleggsopplysninger og kommentarer til disse.....	21
Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader	21
NVEs vurdering - oppsummering for Øvre Tverrelva kraftverk	24
NVEs konklusjon.....	25

Sammendrag

Søknaden gjelder tillatelse etter § 8 i vannressursloven til bygging av Øvre Tverrelva kraftverk og behandles i henhold til reglene i kap. 3 i samme lov.

Det omsøkte kraftverket ligger i Rotsunddalen i Nordreisa kommune. Planene omfatter etablering av inntaksdam, rørgate, kraftstasjon, oppgradering av anleggsvei, samt tilknytningsforbindelse til eksisterende 22 kV linje. Kraftverket vil utnytte en fallhøyde på ca. 284 m.

En utbygging etter omsøkt plan vil gi om lag 4,8 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er vanlig for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De tre siste årene har NVE klarert om lag 1,9 TWh ny energi fra småkraftverk. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi.

De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. For at NVE skal kunne gi konsesjon til kraftverket må virkningene ikke bryte med de føringer som er gitt i Olje- og energidepartementets retningslinjer for utbygging av små vannkraftverk. Videre må de samlede ulemper ikke være av et slikt omfang at de overskrider fordelene ved tiltaket. NVE kan sette

krav om avbøtende tiltak som del av konsesjonsvilkårene for å redusere ulempene til et akseptabelt nivå.

Nordreisa kommune er positive til en utbygging av Øvre Tverrelva kraftverk. Fylkesmannen og FNF fraråder at det blir gitt konsesjon til kraftutbygging i indre Rotsunddalen fordi utbygginger her vil forringe landskapet i et stort, uberørt område med store verdier for landskap og friluftsliv. Fylkesmannen påpeker at store deler av rørtraseen vil gå i bratt terreng, og at dette vil gi store utfordringer for tilfredsstillende tilbakeføring til naturlig del av terrenget. Fylkesmannen viser ellers til at INON-beregningene for Øvre Tverrelva kraftverk vil være mindre enn oppgitt i konsesjonssøknaden.

Indre del av Rotsunddalen er i følge reindrifta et kjerneområde for reinbeitedistriktet. Reinbeitedistriktet, Sametinget og Områdestyret er derfor sterkt imot en utbygging av kraftverk i området, og mener at en utbygging av Øvre Tverrelva kraftverk sammen med Rotsundelva og Iselva kraftverk samlet sett vil medføre store ulemper for reindrifta. Sametinget uttaler at planlagt adkomstvei, rigg- og kraftstasjonsområde vil komme i konflikt med automatisk fredede kulturminner.

Det er registrert en bekkekløft med verdi B, og en forekomst av bjørkeskog med høgstauder (verdi C) innenfor planområdet. Bekkekløfta vil bli indirekte berørt av en utbygging gjennom redusert vannføring. Fylkesmannen anbefaler en minstevannføring på minst 10 prosent av middelvannføringen, blant annet av hensyn til bekkekløfta. Høgstaudeskogen vil bli direkte påvirket av etablering av rørgata. Fylkesmannen mener imidlertid at inngrepet i lokaliteten er akseptabelt.

NVE mener at virkningene på biologisk mangfold av en utbygging av Øvre Tverrelva kan være akseptable dersom det settes krav om tilstrekkelig minstevannføring til å opprettholde livet i og langs elven, spesielt av hensyn til bekkekløfta med regional verdi. Vi vurderer det slik at virkningene for reindrift ved en eventuell utbygging av Øvre Tverrelva kraftverk isolert sett er moderate, men er enig med reindrifta i at den samlede belastningen ved å bygge alle tre omsøkte kraftverk i indre Rotsunddalen vil være stor. Vi merker oss også at prosjektet vil kunne komme i konflikt med automatisk fredede kulturminner.

NVE mener at Øvre Tverrelva må betraktes som en del av det større, urørte området i indre del av Rotsunddalen som har store landskapskvaliteter, oppleves som urørt, og har høy verdi for friluftsliv. Vi legger dette stor vekt i konsesjonsspørsmålet. En utbygging av Øvre Tverrelva vil medføre bortfall av store arealer med INON, noe NVE ser som negativt.

NVE mener at Rotsundelva og Iselva av flere hensyn, men ikke minst av hensyn til reindriftsinteresser, er helt uakseptable. Øvre Tverrelva kraftverk vil ved en utbygging alene da få betraktelig økte utbyggingskostnader ved at vei og linjetilknytning ikke kan dekkes med andre. Selv om kostnaden ikke er spesifisert, mener NVE at disse vil bli så høye at det ikke er noen fordeler ved en separat bygging av Øvre Tverrelva kraftverk.

NVE mener at ulempene en utbygging vil medføre samlet ikke overstiger fordelen med en produksjon på 4,8 GWh/år og noen mindre lokale ringvirkninger.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at ulempene ved bygging av Øvre Tverrelva kraftverk er større enn fordelene. Kravet i vannressursloven § 25 er ikke oppfylt.

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Elvekraft AS, datert 8.12.2012:

"... Elvekraft AS ønsker å utnytte vannfallet i Øvre Tverrelva i Nordreisa kommune i Troms fylke, og søker herved om følgende tillatelser:

1. Etter vannressursloven, jf. § 8, om tillatelse til:
 - bygge Øvre Tverrelva kraftverk
2. Etter energiloven om tillatelse til:
 - bygging og drift av Øvre Tverrelva kraftverk, med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer som beskrevet i søknaden."

Øvre Tverrelva kraftverk, hoveddata		
TILSIG		
Nedbørfelt	km ²	11,7
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	14,8
Spesifikk avrenning	l/s/km ²	40
Middelvannføring	l/s	470
Alminnelig lavvannføring	l/s	24
5-persentil sommer (1/5-30/9)	l/s	39
5-persentil vinter (1/10-30/4)	l/s	22
KRAFTVERK		
Inntak	moh.	380 (HRV=384)
Avløp	moh.	100
Lengde på berørt elvestrekning	m	1800
Brutto fallhøyde	m	284
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,58
Slukeevne, maks	l/s	1269
Slukeevne, min	l/s	63
Tilløpsrør, diameter	mm	700
Tunnel, tverrsnitt	m ²	-
Tilløpsrør/tunnel, lengde	m	1730
Installert effekt, maks	MW	2,7
Brukstid	timer	1691
PRODUKSJON		
Produksjon, vinter (1/10 - 30/4)	GWh	0,4
Produksjon, sommer (1/5 - 30/9)	GWh	4,4
Produksjon, årlig middel	GWh	4,8
ØKONOMI		
Utbyggingskostnad	mill.kr	27,9*
Utbyggingspris	kr/kWh	5,81

*) Anleggsbidrag er inkludert i utbyggingskostnaden.

Øvre Tverrelva kraftverk, elektriske anlegg		
GENERATOR		
Ytelse	MVA	3,0
Spenning	kV	0,69
TRANSFORMATOR		
Ytelse	MVA	3,0
Omsetning	kV/kV	0,69/22
NETTILKNYTNING (kraftlinjer/kabler)		
Lengde	m	1093*
Nominell spenning	kV	22
Luftlinje el. jordkabel		Jordkabel/luftstrekk

*) Andel kraftlinje som belastes Øvre Tverrelva kraftverk.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort, lagt ut til offentlig ettersyn, og sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner samt berørte parter for uttalelse sammen med 10 andre søknader om bygging av småkraftverk i Nordreisa og Kåfjord. Det ble avholdt et folkemøte i Olderdalen 23.4.2012. NVE var på befaring i Nordreisa og Kåfjord 21.-23. og 28.-31. august 2012 sammen med representanter for søkeren, kommunen, Fylkesmannen, Sametinget, Reindriftforvaltningen i Vest-Finnmark og andre høringsparter. Høringsuttalelsene har vært forelagt søker for kommentar.

Høringsuttalelsene er sitert i KSK-notat nr. 27/2013.

Søkers kommentar til høringsuttalelsene

Søker har i brev av 15.8.2012 kommentert de innkomne høringsuttalelsene slik:

”...

Nordreisa kommune

Vedtak i Nordreisa kommunestyre 7. juni 2012:

Nordreisa kommune viser til søknader om konsesjon til å bygge fem småkraftverk. Dette gjelder Kristianelva-, Iselva-, Rotsundelva-, Øvre Tverrelva- og Nedre Tverrelva kraftverk.

Nordreisa kommune er positiv til utbygging av de fem elvene under følgende forutsetninger:

- *”Vi mener at anleggsvegen opp til Rotsundelva kraftstasjon, nedre del av anleggsveg for Øvre Tverrelva kraftstasjon og nede del av anleggsveg til Nedre Tverrelva kraftstasjon beholdes som traktorveger/turstier både for rekreasjon og uttak av skogsvirke. Vi mener dette er samfunnsmessig riktig. Vegene stenges for motorisert ferdsel unntatt uttak av skogsvirke.”*

Kommentar fra Elvekraft AS:

Om reindrifta kan akseptere dette er vi positiv til å beholde veien opp Rotsundelvdalen fra Øvre Tverrelva slik Nordreisa kommune ønsker.

- "Ett av kraftverkene i øvre Rotsundelvdalen bygges som et visningsanlegg for småkraft gjennom stedstilpasset kraftstasjonsbygg med et stort vindu som viser kraftverket og produksjonen. I tillegg må det settes opp informasjonstavle som gir informasjon om anlegget."

Kommentar fra Elvekraft AS:

Vi synes dette er en god ide å bygge ett av anleggene i øvre Rotsundelvdalen. Dette er i henhold til det vi også ønsker med småkraftutbyggingen, nemlig å øke kompetansen for småkraft i lokalsamfunnet. Stedstilpasset byggeskikk er i tråd med de ønsker man også har fra utbygger side. Her vil vi gå i dialog med grunneiere, lokalbefolkning og kommunen i forbindelse med detaljplanlegging av småkraftverket.

- "Tiltakene vil bli angitt i ny arealplan som hensynssone hvor det fremgår hvilke begrensninger det gir i forhold til annen arealbruk. Tilbakeføring av anlegget til naturen etter anleggstiden må sikres gjennom delplan."

Kommentar fra Elvekraft AS:

Tilbakeføring til naturen etter anleggsperioden er i henhold til utbyggers og grunneiernes intensjoner og ønsker. Grunneierne er bosatt i dalen og ønsker også at anleggene skal falle best mulig inn i naturen etter ferdigstillelse. Her foreslås også at detaljplan forelegges kommunen for aksept.

(...)

Uttalelse:

"Det er moderat rik berggrunn og elveleiet har mye snøleiepreg. Bekkesildre er registrert på kote 250 i ei lita bekkekløft i en liten rasmark (reg. verdi). Fjellvåk hekker trolig."

Tilsvar fra Elvekraft AS:

Lokalisering av bekkesildre vil kunne hensyn tas i forbindelse med utbygging av rørgate. Om det hekker fjellvåk i området vil dette måtte hensyn tas i forbindelse med utbyggingen.

Fylkesmannen i Troms, miljøvernavdelingen

Høringsuttalelse datert 19. juni 2012:

Generelt

Antall konsesjoner i Kåfford – Nordreisa

Uttalelse:

"Vi minner om at regionen har hatt flere småkraftprosjekt i de siste årene der alle har fått konsesjon slik at den samlede belastningen allerede er betydelig."

Kommentar fra Elvekraft AS:

Dette er ikke riktig. For dette området på østsiden av i Kåfford til Rotsund i Nordreisa som denne høringsrunden omfatter er det kun gitt en konsesjon for småkraft de siste år som Elvekraft kjenner til, dette er Vikelva i Kåfford som nå er til klagebehandling.

Synlige fosser

Uttalelse:

"Sogeselv og Kristianelv er mest synlige fra E6. Dette er i et område der flere synlige fosser er påvirket eller helt bortført av vannkraftutbygging. Dette må være et moment i den samlede vurderingen NVE skal gjøre."

Kommentar fra Elvekraft AS:

I Øvre Tverrelva er det ingen fosser. Elva går i stryk nedover en liten dal skjermet for innsyn fra Rotsundelvdalen Elva er ikke synlig fra offentlig vei.

Viktige friluftsområder

Uttalelse:

"Troms fylkeskommune og kommunene i Troms startet i 2010 kartlegging og verdivurdering av friluftsområder i Troms. En rekke av søknadene berører svært viktige friluftsområder: Nedre Tverrelv, Øvre Tverrelv, Rotsundelva, Iselva. De andre søknadene berører viktige friluftsområder (unntatt Sogeselv). Dette må være et vesentlig moment for å avslå flere av søknadene."

Kommentar fra Elvekraft AS:

Omfanget av friluftsliv ved Øvre Tverrelva er veldig begrenset. At området her defineres som svært viktig er noe underlig. Bruken er begrenset og omfatter i all hovedsak lokalbefolkningen i dalen som har en rasteplass langs elva nedefor planlagt stasjonsområde. Området er i århundrer bruk til næringsvirksomhet, som skogsdrift og jordbruk, av grunneierne i dalen, dette vil bli en videreføring av denne aktiviteten. Så langt i 2012 er det, etter det vi er gjort kjent med, registrert mellom 30 og 40 besøk på sommertrimpostene i dalen, mange av disse besøkene gjelder gjentatte besøk på posten av samme person. Vi anser dette å være beskjedent. Friluftsliv og næring har gått godt sammen og vil gjøre det i tiden fremover også. Skiaktivitet innover dalen vil kunne benytte skogsveier for å tidligere få forhold for skigåing ved lite snø. Det vil også gi lettere adkomst for bevegelseshemmede i sommerhalvåret innover dalen. Uttalelsen er også i strid med Nordreisa kommunestyres vedtak i forbindelse med denne høringen. Nordreisa kommune er positiv til prosjektet i Øvre Tverrelva. Kommunen ønsker, utover søknaden, at også veien innover dalen skal benyttes videre for skogsdrift i dalen. Eksisterende skogsveier benyttes av turgåere som går innover dalen. De siste årene er det blitt mer bruk av fjellområdene vest for dalen fra Helgeli for alpin skigåing. Ingen av tiltakene i Rotsundelvdalen vil berøre denne aktiviteten, men heller bedre forholdene for friluftsliv da man i områder ved røtrase vil åpne skogen som stadig gror igjen slik at dette vil bedre forholdene for skigåing. Det andre traseer i området, i Kåffordfjellene i Djupvikområdet er det nettopp ryddet slike traseer av skiløperne selv for å lette skigåingen i det gjengrodde skogsbeltet."

Reindriftsforvaltningen Vest-Finnmark

Høringsuttalelse datert 5. juli 2012.

GenereltUttalelse:

"Videre vil tiltakene og anleggsveiene kunne sperre for en mengde trekkleier i distriktet, og dermed endre reinens naturlige trekk og beitemønster. Permanent eller midlertidig. En midlertidig hindring vil også sperre for reinens naturlige trekk, og gjøre at reinen unnviker området for kortere eller lengre tid. Endring av reinens trekk og beitemønster er uheldig, da dette som oftest fører til at distriktets beitekapasitet ikke blir utnyttet. Dette kan være særdeles inngripende for distriktet, ved at distriktet mister beiteområder som følge av selve inngrepet, men også andre beiteområder kan bli gjort utilgjengelige ved at trekkleier i distriktet går tapt. Dette må ikke skje."

Kommentar fra Elvekraft AS:

Alle anleggsarbeider og planlegging ønskes gjort i nært samarbeid med reindriften. Målet er at reindriften skal bli så lite berørt av arbeidene som mulig. I tillegg til revegetering foreslås steinsetting, bommer m.m. ved behov, dette også i henhold til forslagene fra Reindriftsforvaltningen. Fra gammelt av har, i følge grunneiere, beitemark nede i Rotsundelvdalen vært forbeholdt husdyr tilhørende gårdsbrukene i dalen mens reinbeite har vært høyere liggende områder mot fjellet. Store deler av inngrepene ved de planlagte småkraftverkene vil kun berøre de nedre deler av dalen der det er beiteområder for husdyr. Anleggene er automatisert og trenger et minimum av tilsyn. Eventuelle vedlikeholdsoppgaver kan legges til tider av året når det ikke er rein i området etter reinflyttingen på høsten eller før flyttingen på våren, dette i samråd med reindriften selv.

Uttalelse:

"Det vil også måtte påregnes at anleggsperioden for disse nye inngrepene vil pågå over en årrekke, kanskje så lenge som 15-20 år..."

Kommentar fra Elvekraft AS:

Det beregnes en byggetid på litt over 1 år pr anlegg. Det antas at flere anlegg vil bygges pr år, noe som gir langt kortere byggetid enn anslått her.

(...)

Uttalelse:

"Dette anlegget sett i sammenheng med de to øvrige som det er planlagt felles vei til, vil til sammen gjøre området så belastet av inngrep, at det er nærliggende å anta at hele området vil bli skydd av rein, og så etter anleggsperiodens slutt. Dette selv om deler av anleggsveiene blir fjernet. En anleggsvei inn til området, dvs oppgradering og utvidelse av dagens traktor- og atv-spor, vil lette adkomsten inn i området, og det vil være problematisk med mer trafikk og folk på fjellet. Det kan videre bli problematisk å fjerne anleggsveien helt etter endt anleggsperiode. Dette er et godt turområde og større aktivitet må forventes med bedre adkomst. Da dette er sentrale sommerbeiteområder er økt ferdsel i området ikke ønskelig."

Tilsvar fra Elvekraft AS:

Synlig tiltak er begrenset til stedstilpasset stasjonsbygg på 70 m², rør graves ned og veier fjernes, et lite vanninntak plasseres ned i elvedalen oppe i lia. Vi vurderer ikke dette for å være særlig omfattende. Veien fjernes jfr. søknad. Bålplass ved brua nede ved elva er litt bruk av dalens befolkning til fotturer opp dalen. Eksisterende traktorvei har bom og oppgradering av denne vil ikke medføre økt trafikk. Tradisjonelt har, i følge grunneiere, beitemark nede i Rotsundelvdalen vært forbeholdt husdyr tilhørende gårdsbrukene i dalen mens reinbeite har vært høyere liggende områder mot fjellet. Store deler av inngrepene ved de planlagte småkraftverkene vil kun berøre de nedre deler av dalen der det er beiteområder for husdyr.

(...)

Uttalelse:

"I eventuelle konsesjoner som gis forutsetter områdestyret at planlegging og gjennomføring skjer i NÆRT samarbeid med reinbeitedistriktet."

Kommentar fra Elvekraft AS:

Utbygger ønsker å samarbeide nært med reindrifta i planlegging og utføring for å sikre en god gjennomføring av prosjektet med hensyn til reindrifta.

Uttalelse:

"Områdestyret forutsetter videre at de midlertidige anleggsveiene skal revegeteres OG gjøres utilgjengelige for kjøretøy ved hjelp av hindringer i de tilfeller der traséen ikke blir lukket eller ferdsel i framtiden hindres på andre måter."

Kommentar fra Elvekraft AS:

Utbygger er enig i dette. Tiltak legges frem for reindrifta i planleggingsfasen.

Troms fylkeskommune

Høringsuttalelse datert 18. juni 2012.

Landskap

Uttalelse:

"Av de elleve omsøkte småkraftverkene er det kun Hanskejoeka krv som har utarbeidet ei miljøkartlegging tilknyttet landskap, kulturminner og kulturmiljø, samt friluftsliv."

Kommentar fra Elvekraft AS:

Landskapsverdier er etter vår mening tilstrekkelig beskrevet i kap 3.7 i søknaden, dette i henhold til NVE veilederen.

Uttalelse:

"Ingen søknader omtaler hvorvidt reiselivet i regionen er knyttet til opplevelsen av natur og landskap eller ikke."

Kommentar fra Elvekraft AS:

Reiseliv

Omsøkte område ved Øvre Tverrelva har et begrenset omfang av reiseliv knyttet til natur og friluftsliv. På vinteren er det de siste årene noen skiturister som besøker området, men da i hovedsak lengre nede på vestsiden av dalen mot Helgeli. Omfanget av dette er midlertid begrenset og gir lite ringvirkninger tilbake til lokalsamfunnet. Tiltaket i Øvre Tverrelva vil ikke berøre denne aktiviteten. Reiselivsaktiviteten skjer på vinterstid når det ligger mye snø på bakken som skjuler det som vil bli at sår i terrenget før revegeteringen tar til. Rydding av skogen i rørtraseen vil bedre forholdene for skikjøring da man i områder ved rørtrase vil åpne skogen som stadig gror igjen. Ved andre traseer i området, i Kåffordfjellene i Djupvikområdet er det nettopp ryddet slike traseer av skiløperne selv for å lette skikjøring i det gjengrodde skogsbeltet.

Friluftsliv

Uttalelse:

"I Troms er de fleste kommuner i gang eller har gjennomført slik kartlegging i løpet av de to siste årene. Prosessene rundt kartleggingene preges av bred medvirkning fra kommunene, frivillige organisasjoner og lokale arbeidsgrupper. Kartleggingene Nordreisa og Kåfford kommune er i avslutningsfasen, og gir viktige opplysninger og bruken av områdene i henhold til friluftsliv."

Kommentar fra Elvekraft AS:

Omfanget av friluftsliv opp langs Øvre Tverrelva er svært begrenset, at området her defineres som svært viktig friluftsområde av Troms Fylkeskommune og kommunene slik det uttales er underlig, sett i lys av Nordreisa kommunestyres enstemmige positive vedtak til alle 5 omsøkte prosjekter i Rotsund og Rotsundelvdalen. Omfanget av bruken er nok begrenset og omfatter i hovedsak lokalbefolkningen i dalen. Friluftsliv og næring har gått godt sammen og vil gjøre det i tiden fremover også. Skiaktivitet innover dalen vil kunne benytte skogsveier for å tidligere få forhold for skigåing ved lite snø. Det vil også gi lettere adgang for bevegelsehemmede i sommerhalvåret innover dalen. Dette er også i tråd med Nordreisa kommunes vedtak i forbindelse med denne høringen. Nordreisa kommune ønsker utover søknaden at veien innover dalen skal benyttes videre for skogsdrift i dalen. Eksisterende skogsveier benyttes av turgåere som går innover dalen.

Reinbeitedistrikt 36 Cocholat ja Biertavarri v/ leder Johan A. Logje

Høringsuttalelse datert 18. juni 2012, ved Advokatfirma Jonassen

2.1 Planprosessen:

Uttalelse:

"Reinbeitedistriktets leder Johan A. Logje opplyser at distriktet ikke har vært i korrespondanse med utbyggerne slik det er påpekt fra søkerens side i konsesjonssøknaden."

Kommentar fra Elvekraft AS:

Elvekraft har vært i korrespondanse med distriktsleder Per M. Gaup. Dette har skjedd gjennom brev og prosessen med NORUT og utredningen for reindrifta i området. Det har ikke vært kjent for oss at distriktet har endret leder.

2.3 Nærmere om reinbeitedistriktet

Uttalelse:

”Flokkene har lavere tamhetsgrad enn ellers i Finnmark. De er derfor mer følsomme for forstyrrelser enn vanlig. Særlig i de nordlige delene som består av bratt terreng, medfører dette utfordringer. Reinbeitedistriktets nordlige deler blir først bare for snø. Områdene utgjør viktig kalvingsland, spesielt i år med mye snø og sen vår.”

Kommentar fra Elvekraft AS:

Tilpassing av anleggsdrift utføres i samråd med Reindrifta. I driftsfasen vil ikke småkraftverkene være til forstyrrelse for reindrifta. Beiteområdet for rein blir minimalt berørt. Her vises for øvrig til utredninger gjennomført i forhold til vindkraftens innvirkninger på reindriften. Der det konkluderes med at vindkraftverk ikke har vesentlig innvirkning på reindrifta i det område hvor den blir etablert. Disse småkraftverk er også langt mindre inngrep både visuelt og omfangsmessig og vil gi mindre forstyrrelser i driftsfasen.

Uttalelse:

”Det aktuelle området fungerer i dag som oppsamlingsområde, luftingsplasser, kalvings- og parringsland. Utbyggingen vil medføre nye forstyrrelser og vanskeligheter med tilpasninger.”

Kommentar fra Elvekraft AS:

Her kan man tilpasse anleggsarbeidene slik at eventuelle forstyrrelser bli marginalisert. Dette kan utføres i samråd med Reindrifta.

2.5.1 Anleggsperioden

Uttalelse:

”I anleggsfasen forventes forstyrrelser fra helikoptertrafikk, annen motorisert ferdsel, utstyrs plassering, sprengningslyder, ferdsel mv. Flokken blir skremt. Tap av kalver og forstyrret brunt kan forventes. Det er ikke mulig å holde reinen i området i anleggsfasen.

Kommentar fra Elvekraft AS:

Her kan man tilpasse anleggsarbeidene slik at eventuelle forstyrrelser bli marginalisert. Dette kan utføres i samråd med Reindriftsutøverne. Det er ikke planlagt helikoptertrafikk. Støyende virksomhet kan legges til tider der det gir minst mulig forstyrrelser for reindrifta. Anleggsfasen er et begrenset tidsrom, tilpasninger bør kunne gjennomføres for å redusere eventuelle konsekvenser for reindrifta.

2.5.2 Driftsfasen

Uttalelse:

"I driftsfasen forventes unnvikelse og fluktreaksjoner. Næringsrikt beite går tapt."

Kommentar fra Elvekraft AS:

Dette er det ikke dokumentasjon på i følge reindriftrapporten som oppsummerer en rekke andre typer forskjellige inngrep som veier, jernbane og hyttefelt hvor langt større aktivitet og skjer i driftsfasen. Et småkraftverk er i stor grad nedgravd, eneste støykilde er turbin og vifter i forbindelse med stasjonsbygget, dette er plassert i forbindelse med elv og den støykilde dette ut gjør er liten. I tillegg kan støy fra stasjon og turbin reduseres ved tekniske tiltak i byggefasen slik at dette ikke vil ha betydning for nærmiljøet. Anlegget er automatisert slik at aktivitet i forbindelse med drift vil være minimalt. Eventuelt vedlikehold av anleggene kan legges til en tid av året hvor det ikke er reindrift i området slik at forstyrrelsene blir minimalisert.

Minimalt med beiteområde går tapt, mesteparten av anlegget er nedgravd og det skal ikke være magasinering og neddemming av beiteområder i noe omfang. Områdene ned i dalen er primært brukt til beite for gårdsbrukene i dalen, dette vil kunne videreføres som før, minimalt med beite vil gå tapt.

Uttalelse:

"Summert er det planlagt 2,2 mil med nye veier."

Kommentar fra Elvekraft AS:

Veiene er tatt ut av prosjektet, anleggsveier fjernes og revegeteres etter anleggsperioden.

Uttalelse:

"Unnvikelsen er særlig stor ved turisttrafikk."

Kommentar fra Elvekraft AS:

Det er ingen turisttrafikk i forbindelse med kraftverkene.

2.6.3 Spesielle virkninger med hvert enkelt kraftverk - Øvre Tverrelva

Uttalelse:

"Ny 3,5 km lang vei vil åpne opp for nye turområder på fjellet for større aktivitet, herunder ATV-trafikk og folk til fots. Områdets verdi som beiteland reduseres."

Tilsvare fra Elvekraft AS:

Veier fjernes etter utbygging. Minimalt med menneskelig aktivitet, anleggene er automatisert. Eventuelt vedlikehold av anlegget kan legges til en tid av året hvor det ikke er reindrift i området slik at forstyrrelsene blir minimalisert. Minimalt med beiteområde vil berøres, mesteparten av anlegget er nedgravd og det skal ikke være magasinering og neddemming av beiteområder. Områdene ned i dalen er primært brukt til beite for gårdsbrukene i dalen, dette vil kunne videreføres som før, minimalt med beite vil berøres.

4.0 Saksbehandlingen

Uttalelse:

"Reineierne har ikke vært med på befaring, og fått anledning til å utforme plassering av veier, uttaksdammer mv."

Kommentar fra Elvekraft AS:

Reindrifta er invitert til sluttbefaring med NVE og vil inviteres til å delta i den videre detaljplanlegging og ved en utbygging av kraftverkene.

Uttalelse:

"Det anføres at ordførerne, herunder deres underordnede/organisasjon, i kommunene Kåffjord, Skjervøy, Nordreisa, Kvænangen, Loppa, Kautokeino og Tromsø samt fylkesrådslederen, herunder dens underordnede/organisasjon, i Troms fylkeskommune er inhabile til å uttale seg, jf forvaltningsloven § 6. Utbygging av kraftverkene vil gi politisk good will for gjenvalg samt betydelige økonomiske midler til kommunene og fylkeskommunen."

Kommentar fra Elvekraft AS:

Elvekraft AS er solgt og eies ikke lenger av Troms Kraft AS og er dermed ikke lenger eid av Troms Fylkeskommune.

Uttalelse:

"Det spesielle for denne konsesjonssøknaden er at det offentlige via fylkeskommunale og kommunale eierselskaper søker utbygging for minst to av de elleve kraftverkene (Iselva kraftverk...."

Kommentar fra Elvekraft AS:

Elvekraft AS er solgt av Troms Kraft AS juni 2012.

Uttalelse:

"4.2 Manglende befaring med berørte reineiere"

Kommentar fra Elvekraft AS:

Reindrifta er invitert til sluttbefaring med NVE og vil inviteres til å delta i den videre detaljplanlegging og ved en utbygging av kraftverkene.

6.0 Utbytte

Uttalelse:

"Krav om at det skal forhandles om utbytte for reindriften."

Kommentar fra Elvekraft AS:

Selskapsutbytte gis kun til aksjeeiere jfr. aksjeloven.

7.0 Krav om deltakelse i den videre planbehandling

Uttalelse:

"For det tilfellet at det gis konsesjon anføres at det stilles krav til at reindriften tas med i utformingen av kraftverkene med dens tilhørende infrastruktur (veier mv.)."

Kommentar fra Elvekraft AS:

Reindrifta er invitert til sluttbefaring med NVE og vil inviteres av utbygger til å delta i den videre detaljplanlegging av kraftverkene.

Sametinget

Uttalelse datert 18.6.12.

Generelt i forhold til reindrift vises til vårt kommentar her til uttalelsene fra Reindriftsforvaltningen og Reinbeitedistriktet.

Befaring Rotsundelvdalen 3. til 5. juli 2012:

Funn av gjerde og bål plass:

"Gjerde, sannsynligvis melkegjerde, av stein. Måler 65m fra nordøst mot sørvest, hvor det ender i Øvre Tverrelva/Gievdnejohka. Gjerdet langs denne siden er godt markert med en høyde på 0.5m. Avgrensningen av gjerdet i nordøst-sørøst er mindre tydelig markert, men fremstår som steinstrenger og kan mha blitt benyttet sammen med stolper eller staver for å holde reinen inne i innhegninga. I sørøst-sørvest samt sørvest-nordvest avgrenses gjerdet av elveløpene Tverrelva/Gievdnejohka og Rotsundelva/Cohkoloatjohka."

Kommentar fra Elvekraft AS:

Elvekraft mener omsøkte tiltak i Øvre Tverrelva ikke vil komme i konflikt med registrert kulturminne ved utløpet til Øvre Tverrelva. Rørtrase og inntak kommer ikke i berøring med registrert område. Stasjonsbygg, riggområde kan trekkes lengre bort fra område med registrert kulturminne slik at dette ikke på noen måte kommer i berøring eller blir synlig fra området med kulturminne. Om stasjon plasseres oppstrøms kulturminne vil ikke vannføring i elva bli berørt ved kulturminnet. Anleggsvei videre til Rotsundelva og Iselva flyttes også bort fra kulturminnet slik at heller ikke disse kommer i berøring med kulturminnet. Veien fjernes etter utbygging og revegeteres.

Vannføringen i Rotsundelva vil ikke bli berørt ved kulturminnet. Kraftverkene i Rotsundelva og Iselva vil ligge langt unna og ikke komme i berøring med kulturminnet.

Forum for natur og friluftsliv TROMS

Høringsuttalelse datert 10. juni 2012.

Oppsummering

Uttalelse:

"Etter en gjennomgang av de 11 småkraftprosjektene ser FNF Troms at de fleste prosjektene kommer i konflikt med viktige eller svært viktige friluftsområder,"

Kommentar fra Elvekraft AS:

Dette står i skarp kontrast til det positive vedtaket i Nordreisa kommunestyre. Området langs Øvre Tverrelva er lite benyttet til friluftsliv. Det er en rasteplass nederst ved elva men kraftverket kommer ovenfor denne.

Uttalelse:

"Konfliktnivået er generelt så høyt at FNF Troms hovedsakelig henstiller om at konsesjon ikke blir gitt."

Kommentar fra Elvekraft AS:

Konfliktnivået er ikke høyt. Dette vises gjennom enstemmig vedtak i Nordreisa kommunestyre. Det er motstand mot prosjektene, men ikke så stor som det Naturvernorganisasjonene skal ha det til. Det har vært avholdt 3 folkemøter vedrørende prosjektene i Rotsund, det første i 2008 i Rotsundelv, ett i regi av NVE i Olderdalen i april 2012 og ett i regi av Grendelaget i Rotsundelv i mai 2012.. På disse møtene har det ikke fremkommet en stor motstand mot prosjektet i Øvre Tverrelva. Flertallet av deltakerne på folkemøtene i Rotsundelv har uttrykt seg positivt til prosjektene til tross for at de vil gi inngrep. For de som har uttrykket seg positivt veier de positive ringvirkningene for lokalsamfunnet langt mer enn de negative konsekvensene av utbygging.

GENERELLE MERKNADER

Uttalelse:

"Erfaringer FNF Troms har gjort seg er at disse inngrepene hovedsakelig er store, dominerende i landskapet..."

Kommentar fra Elvekraft AS:

Om det her er erfaringer fra småkraftanlegg som bygges i Troms i 2011 og 2012 er ikke dette representativt, anleggene er under bygging og ferdigstilles ikke før nå i 2012. Anleggene vil over år gro til og forsvinne i landskapet i større og større grad. Dette har man eksempler på i mange deler av landet hvor småkraftanlegg er bygd de senere år. Anleggene og rørtrase vil på sikt gro igjen og forsvinne i landskapet.

Landskap

Uttalelse:

"FNF Troms mener vurderingen av tematikken landskap i konsesjonssøknadene generelt er mangelfull."

Kommentar fra Elvekraft AS:

Vi mener tema landskap er tilstrekkelig vurdert. Her er NVE sin veileder for konsesjonssøknader fulgt.

Samlet belastning

Uttalelse:

"En storstilt utbygging i Nordreisa og Kåfford vil også kunne få negative konsekvenser for omdømme og reiseliv."

Kommentar fra Elvekraft AS:

Omfanget av reiseliv ved Øvre Tverrelva er svært begrenset, og gir lite ringvirkninger tilbake til lokalsamfunnet. Planene i Øvre Tverrelva vil ikke berøre denne aktiviteten, men heller bedre forholdene for disse da man i røtraseen vil åpne skogen som stadig gror igjen slik at dette vil bedre forholdene for skigåing. Aktiviteten skjer også om vinteren hvor sår i terrenget er dekket av snø. Ved andre traseer i området, i Kåffordfjellene i Djupvikområdet er det nettopp ryddet slike traseer av skiløperne selv for å lette skigåingen i det gjengrodde skogsbeltet.

INON*Uttalelse:*

"En utbygging av Øvre Tverrelva vil gi et tap av villmarkspregede områder på hele 22 km². Dette er ekstremt mye og er ifølge FNF Troms alene grunn nok til at konsesjon ikke burde tildeles i dette tilfellet. En konsesjon i dette tilfellet er FNF Troms vil gi dramatiske konsekvenser både for landskapet og natur i Rotsunddalen..."

Tilsvar fra Elvekraft AS:

Det må gjøres ny beregning for Øvre Tverrelva der biologen har tatt utgangspunkt i ikke ajourført kartgrunnlaget fra Direktoratet for naturforvaltning. Tap av INON-områder er beregnet for stort. Det er ikke beregnet at skogsbilveien går helt opp til øvre Tverrelva. Nærmere revidert beregning av tap av INON har det ikke vært mulig å ha klart innen tidsfristen, vi må komme tilbake til dette på et senere tidspunkt. Tiltaket vil i liten grad påvirke uberørte naturområder, det meste av kraftverket til bli gravd ned og lite synlig. Området opp Rotsundelvdalen er som tidligere redegjort fra tidligere tide påvirket av menneskelig aktivitet. At området i dag bærer preg av at det er uberørt er feil, det er godt synlige hogstfelt, skogsbilveier, flere hytter, bruer, veiskjæringer og fyllinger, slåttemark, beiteland for husdyr m.m. Det er en offentlig godkjent snøscooterløype på fjellet ca 1,5 km øst for inntaksstedet. Scooterløypa har stor trafikk til Piltereidet om vinteren. Inntak eller rørgate vil ikke bli synlig i fra høyfjellet da denne ligger i lia ned mot dalen, det vil derfor ikke ha innvirkning på landskapsopplevelsen på fjellet. Røtrase vil bli nedgravd og vil knapt bli synlig når den blir revegetert og gro igjen i løpet av noen år etter utbygging. Røtraseen og inntaket i Øvre Tverrelva strekker opp til 1300 meter seg fra eksisterende skogsbilvei fra Helgeli og opp til elva, fra foreslått stasjonsområde er det ca 200 meter til hytte ved Rotsundelva. I området ned ved stasjon pågår skogsdrift. Inntak og røtrase vil heller ikke ses eller oppleves på annen måte i store deler av det definerte området for tap av INON på grunn av topografien med bratte elvedaler og fjell. Det reelle tapet av INON og villmarkspregede områder blir derfor i teorien langt mindre enn den i realiteten er.

Friluftsliv og biologisk mangfold*Uttalelse:*

"En eventuell utbygging av Øvre Tverrelva kommer ikke bare i konflikt med INON, men det har også stor negativ konsekvens for friluftsliv og biologisk mangfold. Området ligger i fylkeskommunens verdikategori A (svært viktig) hva gjelder friluftsliv. Et inngrep av dette prosjektets karakter oppover Øvre Tverrelva vil forringe friluftslivsopplevelsene i Rotsunddalen og det storslåtte landskapet. Hva gjelder

biologisk mangfold er det registrert mange rødlistede pattedyr og fugler innenfor nedbørsfeltet av stor verdi. Verdien er også stor hva gjelder naturtyper i området.”

Tilsvaret fra Elvekraft AS:

Området innover Rotsundelvdalen er i århundrer brukt til næringsvirksomhet, som skogsdrift og jordbruk av grunneierne i dalen. En utbygging av småkraftverk som også eies av grunneiere i dalen vil bli en videreføring av denne aktiviteten. Sår vil gro med tiden. Rørgate blir nedgravd og det blir minimalt med synlige installasjoner for ettertiden, kun stasjon og inntaksdam blir synlige etter en stund. Området har vært brukt til næringsvirksomhet av lokale grunneiere og gårdsbruk i århundrer, dette finnes det svært mange godt synlige eksempler på oppover dalen hele veien fra Helgeli til Pilterihytta oppe i Pilteridalen. Her kan nevnes hogstfelt, skogsbilveier, flere hytter, bruer, veiskjæringer og fyllinger, slåttemark, beiteland for husdyr m.m.

Området langs Øvre Tverrelva er svært lite brukt til friluftsliv. Nederst er det en skogsbilvei som brukes noe til turer opp dalen, men omfanget er begrenset dette kan dokumenteres gjennom loggbøker/trimpostbøker som er lagt ut i området. Det meste gjelder lokalbefolkning som bruker dalen for trim, trening og turer. Det er sammen med grunneierne lagt til rette med skiløyper og turløyper innover dalen, løypene er lagt til eksisterende skogsbilveier og stier inn dalen. Omsøkte småkraftverk vil ikke forringe området men tilføre området stedstilpasset stasjonbygg ved elva. Rørtrase vil gro til med tiden. I området drives også skogsdrift på begge sider av elva, et hogstfelt fra rørtraseen vil ikke være nytt i forhold til eksisterende hogstfelt i området. Konsekvensen for småkraftverk liten.

Omfanget av friluftsliv ved berørt område av Øvre Tverrelva er begrenset. Det er en rasteplass ned ved brua som krysser elva. Vi foreslår at stasjon og adkomstvei trekkes godt unna denne slik at den ikke blir synlig eller kan høres fra rasteplassen. Turstien nedenfor tiltaksområdet er brukt for turer for, det meste av lokalbefolkningen, inn til hyttene i Pilteridalen. At området her defineres som svært viktig av Troms fylkeskommune i Tromsø er underlig. At Nordreisa kommune som lokale myndighet er positiv til utbyggingen står i skarp kontrast til den verdivurderingen som så langt er gjort for området. Elvekraft er ikke kjent med denne verdivurderingen eller om den er vedtatt av kommunestyrene i Troms.. Omfanget av bruken er nok begrenset og omfatter i hovedsak lokalbefolkningen i dalen sin egen bruk. Friluftsliv og næring utøvet av grunneierne har gått godt sammen til nå og vil gjøre det i tiden fremover også. Skiaktivitet innover dalen vil kunne benytte skogsveier for å tidligere få forhold for skigåing ved lite snø. Det vil også gi lettere adkomst for bevegelseshemmede i sommerhalvåret innover dalen. Dette er også i tråd med Nordreisa kommunestyres som lokal myndighet sitt positive vedtak i forbindelse med denne høringen. Nordreisa kommune ønsker utover søknaden at forlengelsen av skogsbilveien innover dalen skal benyttes videre for skogsdrift i dalen.

Grunneierne har retten til jakt og bærplukking oppover Rotsundelvdalen. Grunneierne i området som blir berørt har sagt seg positive til tiltakene i Rotsundelvdalen, både Iselva, Rotsundelva og Øvre Tverrelva.

I forhold til toppturer er området ved Øvre Tverrelva lite eller ikke brukt. Området nede fra Helgeli er noe brukt, ellers lite eller ingen bruk opp langs Rotsundelva på østsiden. Toppturturismen gir lite eller ingen ringvirkninger til lokalsamfunnet i Rotsund og Rotsundelvdalen. Eksisterende skogsveier benyttes i dag av turgåere både på fot og på ski som går innover dalen. I forhold til elgjakten i dalen er verken Elvekraft eller grunneierne kjent

med at Rotsundelvdalen Jaktvald er spurt om konsekvenser av en utbygging eller har hatt noen negative innspill i forhold til omsøkte tiltak i Rotsundelvdalen. Rotsundelvdalen Jaktvald er eid av grunneierne selv.

Vedrørende biologisk mangfold vises til rapport fra Ole Kristian Spikkeland Naturopplevelser fra 2007 utført i henhold til gjeldende veileder.

Konklusjon

Uttalelse:

"Etter en gjennomgang av de 11 småkraftprosjektene ser FNF Troms at de fleste prosjektene kommer i konflikt med viktige eller svært viktige friluftsområder, samt at de vil medføre svært store tap av villmarkspregede områder. Konfliktnivået er generelt så høyt at FNF Troms hovedsakelig henstiller om at konsesjon ikke blir gitt. Noen prosjekter vurderer vi likevel ut fra dagens kunnskapsgrunnlag å ha noe lavere konfliktnivå, men kunnskapsgrunnlaget særlig hva gjelder landskap, friluftsliv og samlet belastning er foreløpig mangelfullt. FNF Troms etterlyser en mer helhetlig vurdering av alle de 11 småkraftprosjektene. FNF Troms vil påpeke at kraftutbygging ikke er noen "hastesak" og at det burde satses betydelig mer på energisparende og energieffektiviserende tiltak. Vi ønsker å kunne tilby urørt natur og verdifulle friluftsområder til allmennheten og kommende generasjoner."

Kommentar fra Elvekraft AS:

Dette med landskap og viktige friluftsområder er kommentert under de enkelte prosjekt. Søknadsprosess og utredning har pågått i 6 år, dette bærer ikke på noen måte preg av en forhastet prosess. Områdene vil fortsatt kunne brukes som tidligere, en småkraftutbyggingen vil ikke rasere området som det prøves å gjøre et inntrykk av, erfaringer fra andre steder i landet viser dette. Områdene vil kunne brukes videre slik de har vært brukt gjennom århundrer, lokal næring og friluftsliv sammen. Sårene etter anleggsarbeidene vil gro til og anleggene vil med tiden bli mer og mer borte mens produksjon av miljøvennlig klimanøytral vannkraft vil med riktig vedlikehold kunne fortsette i årtier fremover til gode for mange eiendommer i dalen og for lokalsamfunnet. Kraftverkene vil også bli lokalt eid og sikre inntekter gjennom falleie til grunneierne og skatteinntekter til kommune. Dette vil være vil være et viktig tiltak i å sikre bosetting også i denne næringsfattige delen av fylket hvor inntekt til gårdsbrukene er etterlengtet. Dette vil også være med på å bidra til at den store utflyttingen til byer som Tromsø og andre kan bremses mest mulig og at noen kanskje finner det mulig å flytte tilbake til regionen for å livnære seg av de ressurser som finnes der.

Tove og Sigurd Guttormsen

Uttalelser vedr Iselva kraftverk, Rotsundelva kraftverk og Øvre Tverrelva kraftverk datert 17. juni 2012.

Uttalelse:

"Dette vil ramme anadrom fisk i elva og vi er bekymret for konsekvensene av inngrepene i urørt natur og reduksjonen av villmarkspreget naturområde.»

Kommentar fra Elvekraft AS:

Det vil bli foretatt en egen fiskeundersøkelse for Iselva i august 2012. Konklusjonene fra denne vil foreligge i løpet av august/september 2012. Landskapsverdier er etter vår mening

tilstrekkelig beskrevet i kap 3.7 i søknaden, dette i henhold til NVE veilederen. Landskap og INON er også kommentert i uttalelsen til Fylkesmannen i Troms og FNF-Troms ovenfor.

Uttalelse:

"Byggingen av vei 7 km innover dalen vil føre til betydelig mengder trafikk; støy, forurensning m.m Dette vil være spesielt belastende for oss i anleggsperioden, men også etterpå da en vet at en anlagt vei alltid vil føre med seg at noen bruker den. Vi har privat vanninntak ved hytta fra bekk som kommer fra dalen lengre inn. Dette må det tas hensyn til ved en event. Uthygging."

Kommentar fra Elvekraft AS:

Veien vil ikke forlenges i forhold til dagens skogsbilvei som er 1,8 km lang fra Helgeli. Midlertidige anleggsveier fjernes og revegeteres etter utbygging. Det settes opp bom på veien slik det er i dag. Eksisterende skogsbilvei oppgraderes, her tas det hensyn til vannkilde ved oppgradering av vei. Planlegging og utførelse gjøres i samarbeid med hytteeieren. Ikke økt trafikk i forhold til i dag, anleggene er automatisert og trenger ikke annet enn sporadisk tilsyn.

Høringsuttalelse Peter A. Berg

(...)

Uttalelse:

"Det virker som det er slik at ingen tør å si sin mening.."

Kommentar fra Elvekraft AS:

Det er avholdt 3 folkemøter, først i 2008 og nå sist i april og mai 2012. Det var godt oppmøte og etter vår mening en god tone på møtet der alle fikk si sin mening om prosjektene.

Uttalelse:

"Men grunnene til at jeg er imot denne utbygginga er som følger:

Dette vil påvirke den generelle anadrome fiskebestanden som er sterkt preget av utbyggingen som var i Sikkajavre i 1950."

Kommentar fra Elvekraft AS:

Det vil bli foretatt en egen fiskeundersøkelse for Iselva i august 2012. Konklusjonene fra denne vil foreligge i løpet av august/september 2012. Uthyggingen av Sikkajokk (Lensmannselva) med oppdemming av vannet Sikkajavre er ikke en del av Rotsundelv vassdraget, og har således ingenting dirkete med småkraftverk i dette vassdraget å gjøre. Det var godt med fisk i Lensmannselva inntil 1980-tallet da jordbruksvirksomheten ved elva tok knekken på fisken. Vassdraget ble rette ut og kupler ble fjernet og jordbruksavrenning til elva ødela den. I vannet Sikkajavre er det i da et godt fiske både sommer og vinter. Lensmannelva er en flat elv over flere kilometer godt tilpasset fisk. Berørte elvestrekninger knyttet til omsøkte småkraftprosjekter er av en annen art. De er brattere og enkelte har en annen temperatur og et høyt silt innhold.

Uttalelse:

"Estetisk så vil disse dammene være svært stygge og stikke seg mye ut i den urørte naturen vi har her. Spesielt med tanke på de som driver profesjonell næring med

turister (ski, nordlys, fiske, elgsafari osv). Disse aktørene blir det flere og flere av og det bidrar svært positivt til hele lokalsamfunnet og ikke minst det ordinære næringslivet. ”

Kommentar fra Elvekraft AS:

Dammen i Øvre Tverrelva vil være lite synlig inne i elvedalen, det vi ikke være mulig å se fra Rotsundelvdalen. Dammen i Iselva vil ikke være dominerende. Dammen og inntaket plasseres i et område som er lite besøkt. Konstruksjonen legges ned i elveleiet skjult fra omgivelsene. Om vinteren vil de være helt skjult på grunn av snø og is. Profesjonell næring med skiturister er det vel bare Lyngen Lodge AS i Kåffjord kommune som har, disse vil ikke bli berørt da tiltakene ligger langt utenom områdene disse bruker. Snø og is vil også gjøre at tiltakene ikke vil være synlig om vinteren. Omfanget av denne næringen er begrenset og gir liten eller ingen ringvirkninger for lokalbefolkningen og grunneierne i Rotsundelvdalen. Vi kjenner heller ikke til at noen innenfor denne næringen har uttalt seg negativt til omsøkte prosjekter i Rotsundelvdalen.

Uttalelse:

”Denne utbygginga vil gi svært lite igjen til Nordreisa kommune med de eierne som planlegger utbygginga. Ymber som er eid av kommunen står bare bak ett av disse kraftverkene. Resterende er eid 100% av Troms kraft som er eid av Tromsø kommune og Troms fylkes kommune. ”

Kommentar fra Elvekraft AS:

Øvre Tverrelva kraftverk vil gi store lokale ringvirkninger. Dette er det også redegjort for i konsesjonssøknaden. Det vil gi lokale ringvirkning gjennom skatteinntekter til kommunen, ringvirkninger til næringsliv og andre under utbygging og drift m.m. Kompetansen omkring miljøvennlig fornybar energi i lokalsamfunnet vil styrkes. Dette vil kunne gi ringvirkninger i skoleverket m.m. Elvekraft ble solgt av Troms kraft AS i juni 2012.

Uttalelse:

”Hvordan vil naturen se ut etter disse utbyggingene? Når man ser på andre kraftverkene som er bygd rundt om i Norge så er det mye stygge sår som er til sjenanse for brukerne av naturen.»

Kommentar fra Elvekraft AS:

Øvre Tverrelva kraftverk vil prioritere stedstilpasset utførelse i henhold til de strenge kravene som NVE stiller til miljømessige løsninger. Rørtrase vil blant graves ned og midlertidig vei på denne vil planeres til terreng og revegeteres. Stasjonsbygg utføres med stedstilpasset byggeskikk.

Uttalelse:

”Hvordan vil all denne tungtrafikken utbygginga fører med seg påvirke det allerede dårlige veidekket vi har, bestående av oljegrus, små biter av asfalt og hull på hull. ”

Kommentar fra Elvekraft AS:

Veien er offentlig og kommunalt ansvar. Transport til småkraftverkene opp dalen vil foregå på denne samt privat veier. Kommunen er positiv til prosjektene.

Rotsundelv sportsfiskeforening v/ sekretær: Astrid Johannessen

Uttalelse datert 17. juni 2012

Kommentar fra Elvekraft AS:

Det vil bli foretatt en egen fiskeundersøkelse for Øvre Tverrelva i august 2012. Konklusjonene fra denne vil foreligge i løpet av august/september 2012.

Agnes og Arnold Bjørgve

Uttalelse til kraftverkene i Rotsundelvdalen.

Kommentar fra Elvekraft AS:

Elvekraft mener søknadene er utført i henhold til gjeldene krav. I forhold til øvrige momenter i uttalelsen er disse kommentert tidligere, det vises til kommentar til øvrige høringsuttalelser her.

Rotsundelv og omegn grendelag

Uttalelse som kommenteres:

- *"Bygda forutsetter også at dagens vei i Rotsundelvdalen ikke forverres da den er i dårlig forfatning."*

Kommentar fra Elvekraft AS:

Utbygger er i kontakt med eier Nordreisa kommune som har uttalt seg positiv til utbyggingsplanene.

- *"Større tilgjengelighet - mindre ryper."*

Kommentar fra Elvekraft AS:

Alle veier fjernes, vil gi uforandret tilgjengelighet. Jaktretten tilligger grunneierne som har uttalt seg positive.

- *"Visuelt skjemmende demningen/ turbinhus."*

Kommentar fra Elvekraft AS:

Rørtrase blir nedgravd, dam og stasjonsbygg blir stedstilpasset. Her vises til tidligere kommentarer.

- *"Forutsetter at anleggsveien legges oppå rørtraseen og at det er mulighet for turløyper og minst mulig inngrep."*

Kommentar fra Elvekraft AS:

Veier fjernes og revegeteres. Turløyper på rørtrase er i orden for utbygger, vi forutsetter da ikke kjørbare trase.

Sandøy og Sandelin

Høringsuttalelse datert 18. juni 2012.

Uttalelse:

"Alle kraftverkene vil berøre fine naturområder som er ynda turmål for lokalbefolkninga."

Kommentar fra Elvekraft AS:

Dette er kommentert under uttalelsen til Fylkesmannen i Troms og FNF-Troms.

Uttalelse:

"Utbygging av kraftverk vil redusere mulighetene for fisken med lite vannføring i et strekk og tilbakeføring av vann med anna temperatur fra kraftverk på tre steder (Øvre Tverrelva, Iselva og Rotsundelva)."

Kommentar fra Elvekraft AS:

Vanntemperatur vil ikke bli endret slik det påstås. Det er ikke magasinering og endring av temperatur gjennom rør og turbin er minimal.

Uttalelse:

"..traseene ofte blir opptil dobbelt så brede som nevnt i konsesjonssøknaden."

Kommentar fra Elvekraft AS:

Rørtraseen legges så smal som mulig. Prosjekt Bentsjordelva er i anleggsfasen og ikke ferdigstilt, dette kan derfor ikke brukes som eksempel. Rørtrasé ferdigstilles og arronderes i august 2012. I Bentsjord er rørtrasé er 30 meter nede der det er veldig bratt. Lengre oppe i lia er der mindre bratt og betydelig smalere. Erfaringer fra sammenlignbare ferdigstilte anlegg andre steder i landet tilsier at småkraftverk på sikt gir revegetering og at anleggene og rørtraseene blir borte og gror igjen. I Øvre Tverrelva er det ikke så bratt, det vil trolig være mulig å legge rørtrasé med anleggsvei innenfor en bygge bredde på 10 meter."

Tilleggsopplysninger og kommentarer til disse

Søkers kommentarer til høringsuttalelsene er publisert på NVEs nettsider.

Vi viser til KSK-notat 27/2013 for ytterligere tilleggsopplysninger.

Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader

Om søker

Søker er Bekk og Strøm AS. Selskapet ble etablert i 2006, og er utbyggere av småkraftanlegg. Elvekraft AS (nå Clemens Elvekraft AS) sendte opprinnelig inn konsesjonssøknaden til Øvre Tverrelva kraftverk. Senere ble prosjektet solgt til Bekk og Strøm AS.

Om søknaden

Søker ønsker å utnytte deler av fallet i Øvre Tverrelva, og søker etter vannressursloven § 8 om tillatelse til å bygge Øvre Tverrelva kraftverk. Inntaket planlegges ved kote 380 med overløp på kote 384. Herfra planlegges det å legge rørgata i grøft hele veien ned til kraftstasjonen. Kraftstasjonen er planlagt på kote 100, hvilket gir en fallhøyde på 284 m. Installert effekt i kraftverket vil være 2,7 MW

som er beregnet å gi en årlig middelproduksjon på 4,8 GWh. Produsert kraft overføres til eksisterende 22 kV nett via en 1800 m lang jordkabel frem til eksisterende 1000 volt linje ved Helgeli.

Beskrivelse av området

Øvre Tverrelva (Gievdnejohka) renner ut i Rotsundelva ved kote 95 ca. 6 km oppstrøms grenda Rotsundelv. Nedbørfeltet er omgitt av Pinnarbakkfjellet (680 moh) i nord, Gievdneoáivi (729 moh) i nordøst, og i sørøst Pilterifjellet (857 moh.). Elva har sitt utspring fra vannet Gievdnejávri på kote 738. På det første strekket renner Øvre Tverrelva i et slakt, åpent myrlandskap. Fra kote 500 renner elva gjennom en trang dal med bekkekløft, mindre fosser og stryk. Elvebunnen består stedvis av bart fjell og stor stein.

Eksisterende inngrep i vassdraget

På østsiden av Rotsundelva ligger det en hytte like oppstrøms utløpet av Øvre Tverrelva. Herfra går det en 1800 m lang traktorvei ned til en kommunal vei ved Helgeli. Den kommunale veien på ca. 4 km går nedover til grenda Rotsundelv med forbindelse til E6. Området fra Øvre Tverrelva og videre innover i dalen er i stor grad urørt.

Teknisk plan

Inntak

Inntaksdammen blir en 4 m høy og 30 m lang gravitasjonsdam i betong, med overløp på kote 384. Neddemt areal skal være 0,5 daa og oppdemmet volum blir ca. 1 600 m³. Demningen skal ha flomløpsterskel i betong. I denne lages et arrangement for slipp av minstevann.

Rørgate

Fra inntaket i Øvre Tverrelva føres vannet 1730 m i nedgravde rør på nordsiden av elva. Rørgatetraseen blir ca. 20 m bred inkludert 4 m bred anleggsvei, og det må påberegnes en del felling av bjørk og krattskog i nedre halvdel av traseen. Rørtraseen skal revegeteres naturlig.

Kraftstasjon

Kraftstasjonen bygges på kote 100 på nordsiden av elva like før samløpet med Rotsundelva. Det graves en kort kanal som fører vannet tilbake til elva. Kraftstasjonen får en grunnflate på 70 m² og vil bestå av et betongfundament med et overbygg i tre.

Elektriske anlegg

I kraftstasjonen installeres det en Pelton turbin med installert effekt på 2,7 MW. Kraftverket vil få en årsproduksjon på 4,8 GWh, 4,4 GWh sommer og 0,4 GWh vinter. Det installeres en generator med ytelse 3,0 MVA og spenning 0,69 kV, samt en transformator med ytelse 3,0 MVA og omsetning på 0,69/22kV/kV.

Strøm produsert i kraftverket overføres til 22 kV linje ved Nedre Tverrelva via en 1800 m lang jordkabel fram til 1000 volt linje ved Helgeli. Kabelen vil bli lagt samtidig som atkomstveien fram til stasjonen oppgraderes. Fra Helgeli overføres strøm videre i et 1400 m langt luftstrekke via eksisterende 1000 volt linje til 22 kV linja ved Nedre Tverrelva. Oppgradering av 1000 volt linja kan i følge netteier gjøres på eksisterende linje.

Veier

Fra parkeringsplassen ved Helgeli går det en skogsbil-/traktorvei på 1800 m til utløpet av Øvre Tverrelva. Veien blir forsterket og oppgradert. Denne anleggsveien er planlagt benyttet ved bygging av kraftverkene i Øvre Tverrelva, Rotsundelva og Iselva. Fra Øvre Tverrelva kraftverk bygges det en 1730 m anleggsvei opp til inntaket. Veien legges i rørtraseen og fjernes etter at anleggsarbeidene er

fullført. Veiene vil få en bredde på 4 m. Ved tilsyn med inntaksdammen om vinteren benyttes snøskuter. Om sommeren skal tilsyn skje til fots. Dersom det er behov for transport av utstyr benyttes terrengkjøretøy.

Massetak og deponi

I søknaden er det oppgitt at tiltaket ikke vil medføre nye massetak eller deponier.

Hydrologisk grunnlag

Kraftverket utnytter et nedbørfelt på 11,7 km² ved inntaket og middelvannføringen er beregnet til 470 l/s. Effektiv innsjøprosent er på 0,2 %. Det finnes ikke breer innenfor nedbørfeltet. Avrenningen varierer fra år til år med dominerende flommer høst og sommer. Laveste vannføring opptrer gjerne om vinteren. 5-persentil sommer- og vintervannføring er beregnet til henholdsvis 39 og 22 l/s. Alminnelig lavvannføring for vassdraget ved inntaket er beregnet til 24 l/s. Maksimal slukeevne i kraftverket er planlagt til 1,269 m³/s og minste slukeevne 0,063 m³/s. Det er foreslått å slippe en minstevannføring på 39 l/s i perioden 01.05. til 30.09. og 22 l/s resten av året. Ifølge søknaden vil dette medføre at 55 % av tilgjengelig vannmengde benyttes til kraftproduksjon.

Produksjon og kostnader

Søker har beregnet gjennomsnittlig kraftproduksjon i Øvre Tverrelva kraftverk til ca. 4,8 GWh fordelt på 0,4 GWh vinterproduksjon og 4,4 GWh sommerproduksjon. Byggekostnadene er estimert til 27,9 mill. kr. Dette gir en utbyggingspris på 5,81 kr/kWh. Anleggsbidrag er inkludert i byggekostnadene.

NVE har kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. Det vil likevel være søkers ansvar å vurdere den bedriftsøkonomiske lønnsomheten i prosjektet.

Arealbruk og eiendomsforhold

Søker oppgir at det vil være behov for ca. 46,3 daa. Når anlegget står ferdig vil dette arealet reduseres til 8,2 daa.

Ifølge søknaden har søker inngått avtale med fallrettighetshaver om leie av fall og bruk av nødvendige arealer. Tiltaket ligger i sin helhet innenfor eiendommen Hornset, g nr 74, b nr 1.

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

I kommuneplanens arealdel ligger Øvre Tverrelva i et område som er definert som LNF område uten bestemmelser om spredt utbygging. Normalt behandles dette som dispensasjonssøknader fra kommunalt plan.

Samlet plan (SP)

Øvre Tverrelva er ikke behandlet i Samlet plan for vassdrag.

Verneplan for vassdrag

Øvre Tverrelva er ikke berørt av verneplan for vassdrag.

Inngrepsfrie områder (INON)

Tiltaket vil redusere inngrepsfri natur (INON). Ifølge søknaden vil tiltaket medføre at ca. 6,5 km² med inngrepsfri natur sone 2 vil gå tapt. Ca. 18 km² med inngrepsfri natur sone 1 vil bli redusert til sone 2-område. Ca. 22,0 km² villmarkspregede områder vil bli redusert til sone 1-område.

Fylkesmannen har uttalt at utgangspunktet for INON-beregningene er feil, da eksisterende traktorvei fra Helgeli til Øvre Tverrelva må betraktes som et tyngre teknisk inngrep og legges til grunn for beregningene. Dette fører til at bortfallet av INON blir mindre enn hva som framgår i søknaden. Det er ikke gjort nye beregninger av berørt INON-areal.

Nasjonale laksevassdrag

Tiltaket berører ikke nasjonale laksevassdrag eller laksefjorder.

Andre verneområde

I Nordreisa kommune ligger Reisa nasjonalpark, Ráisduttarháldi landskapsvernområde, Spåkenesøra og Raisautløpet naturreservater, samt de statlig sikrede friluftsområdene Goppa og Kippernes.

NVEs vurdering – oppsummering for Øvre Tverrelva kraftverk

NVEs vurdering av Øvre Tverrelva kraftverk og de 10 andre omsøkte småkraftverkene i Kåfjord og Nordreisa kommuner finnes i KSK-notat nr. 27/2013. Under følger en kort oppsummering av de relevante temaene for Øvre Tverrelva kraftverk.

En utbygging etter omsøkt plan vil gi om lag 4,8 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er vanlig for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De tre siste årene har NVE klarert om lag 1,9 TWh ny energi fra småkraftverk. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi.

De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. For at NVE skal kunne gi konsesjon til kraftverket må virkningene ikke bryte med de føringer som er gitt i Olje- og energidepartementets retningslinjer for utbygging av små vannkraftverk. Videre må de samlede ulempene ikke være av et slikt omfang at de overskrider fordelene ved tiltaket. NVE kan sette krav om avbøtende tiltak som del av konsesjonsvilkårene for å redusere ulempene til et akseptabelt nivå.

Nordreisa kommune er positive til en utbygging av Øvre Tverrelva kraftverk. Fylkesmannen og FNF fraråder at det blir gitt konsesjon til kraftutbygging i indre Rotsunddalen fordi utbygginger her vil forringe landskapet i et stort, uberørt område med store verdier for landskap og friluftsliv. Fylkesmannen påpeker at store deler av røtraseen vil gå i bratt terreng, og at dette vil gi store utfordringer for tilfredsstillende tilbakeføring til naturlig del av terrenget. Fylkesmannen viser ellers til at INON-beregningene for Øvre Tverrelva kraftverk vil være mindre enn oppgitt i konsesjonssøknaden.

Indre del av Rotsunddalen er i følge reindrifta et kjerneområde for reinbeitedistriktet. Reinbeitedistriktet, Sametinget og Områdestyret er derfor sterkt imot en utbygging av kraftverk i området, og mener at en utbygging av Øvre Tverrelva kraftverk sammen med Rotsundelva og Iselva kraftverk samlet sett vil medføre store ulemper for reindrifta. Sametinget uttaler at planlagt adkomstvei, rigg- og kraftstasjonsområde vil komme i konflikt med automatisk fredede kulturminner.

Det er registrert en bekkekløft med verdi B, og en forekomst av bjørkeskog med høgstauder (verdi C) innenfor planområdet. Bekkekløfta vil bli indirekte berørt av en utbygging gjennom redusert

vannføring. Fylkesmannen anbefaler en minstevannføring på minst 10 prosent av middelvannføringen, blant annet av hensyn til bekkekløfta. Høgstaudeskogen vil bli direkte påvirket av etablering av rørgata. Fylkesmannen mener imidlertid at inngrepet i lokaliteten er akseptabelt.

NVE mener at virkningene på biologisk mangfold av en utbygging av Øvre Tverrelva kan være akseptable dersom det settes krav om tilstrekkelig minstevannføring til å opprettholde livet i og langs elven, spesielt av hensyn til bekkekløfta med regional verdi. Vi vurderer det slik at virkningene for reindrift ved en eventuell utbygging av Øvre Tverrelva kraftverk isolert sett er moderate, men er enig med reindriften i at den samlede belastningen ved å bygge alle tre omsøkte kraftverk i indre Rotsunddalen vil være stor. Vi merker oss også at prosjektet vil kunne komme i konflikt med automatisk fredede kulturminner.

NVE mener at Øvre Tverrelva må betraktes som en del av det større, urørte området i indre del av Rotsunddalen som har store landskapskvaliteter, oppleves som urørt, og har høy verdi for friluftsliv. Vi legger dette stor vekt i konsesjonsspørsmålet. En utbygging av Øvre Tverrelva vil medføre bortfall av store arealer med INON, noe NVE ser som negativt.

NVE mener at Rotsundelva og Iselva av flere hensyn, men ikke minst av hensyn til reindriftsinteresser, er helt uakseptable. Øvre Tverrelva kraftverk vil ved en utbygging alene da få betraktelig økte utbyggingskostnader ved at vei og linjetilknytning ikke kan dekkes med andre. Selv om kostnaden ikke er spesifisert, mener NVE at disse vil bli så høye at det ikke er noen fordeler ved en separat bygging av Øvre Tverrelva kraftverk.

NVE mener at ulempene en utbygging vil medføre samlet ikke overstiger fordelene med en produksjon på 4,8 GWh/år og noen mindre lokale ringvirkninger.

Tiltakets virkninger - Fordeler og skader/ulempene

Nedenfor har vi gitt en oversikt over hva NVE anser som de viktigste fordelene og skadene/ulempene ved den planlagte utbyggingen:

Fordeler

- Prosjektet vil i følge søknaden gi ca. 4,8 GWh i ny årlig fornybar energiproduksjon
- En utbygging vil gi lokal næringsaktivitet i anleggsperioden og bidra til å styrke næringsgrunnlaget til grunneiere og Bekk og Strøm AS

Ulemper

- En utbygging vil medføre redusert vannføring på en 1800 m strekning i Øvre Tverrelva
- En utbygging vil berøre et viktig landskaps- og friluftsområde som i dag fremstår som urørt
- En utbygging vil medføre reduksjon av INON
- En utbygging etter vil etter planene berøre automatisk fredede kulturminner

NVEs konklusjon

NVE mener at ulempene ved bygging av Øvre Tverrelva kraftverk er større enn fordelene. Kravet i vannressursloven § 25 er ikke oppfylt.

Øvrige forhold som er tatt opp av høringspartene gjelder i større grad krav til vilkår og avbøtende tiltak eller andre forhold som ikke er av betydning for vår konklusjon. Grunnet avslaget er ikke disse drøftet her.